

TDT DOIRASIDA O‘ZBEKISTON – TURKIYA SAVDO-IQTISODIY ALOQALARINING DINAMIKASI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Rayxona Alisherovna Kadirova

Mustaqil tadqiqodchi

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti

Toshkent, O‘zbekiston

Annotatsiya: Mazkur maqolada Turk Davlatlari Tashkiloti (TDT) doirasida O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy aloqalarning dinamikasi va istiqbollari tahlil qilinadi. O‘zbekistonning so‘nggi yillardagi iqtisodiy islohotlari va Turkiyaning iqtisodiy o‘rnatilish sur‘atlari doirasida ikki mamlakat o‘rtasidagi savdo hajmi oshib bormoqda. Tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, mavjud imkoniyatlardan samarali foydalanish uchun yangi strategiyalar va qo‘shma loyihalar ishlab chiqilishi zarur. Maqola turli statistika ma’lumotlari va soha mutaxassislari fikrlariga tayangan holda, ikki tomonlama hamkorlikning kelajakdagi rivojlanish yo‘nalishlarini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: Turk Davlatlari Tashkiloti, O‘zbekiston, Turkiya, savdo-iqtisodiy aloqalar, iqtisodiy hamkorlik, investitsiyalar.

DYNAMICS AND DEVELOPMENT OF UZBEKISTAN-TURKEY TRADE AND ECONOMIC RELATIONS WITHIN THE FRAMEWORK OF THE ORGANIZATION OF TURKISH STATES (OTS)

Raykhona Alisherovna Kadirova

Independent Researcher

Tashkent State University of Oriental Studies

Tashkent, Uzbekistan

Annotation: This article analyzes the dynamics and prospects of trade and economic relations between Uzbekistan and Turkey within the framework of the Turkic Council (TDT). Amid Uzbekistan’s recent economic reforms and Turkey’s

rapid economic growth, trade volume between the two countries is steadily increasing. The analysis shows that to fully utilize the existing opportunities, new strategies and joint projects need to be developed. Based on various statistical data and expert opinions, the article outlines the future development directions of bilateral cooperation.

Keywords: *Turkic Council, Uzbekistan, Turkey, trade and economic relations, economic cooperation, investments.*

ДИНАМИКА И РАЗВИТИЕ ТОРГОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ТУРЦИЕЙ В РАМКАХ ОРГАНИЗАЦИИ ТУРЕЦКИХ ГОСУДАРСТВ (ОТГ)

Райхона Алишеровна Кадирова

Независимый исследователь

Ташкентский государственный университет востоковедения

Ташкент, Узбекистан

Аннотация: *В данной статье анализируется динамика и перспективы торгово-экономических отношений между Узбекистаном и Турцией в рамках Совета тюркоязычных государств (СТГ). В условиях последних экономических реформ в Узбекистане и быстрого экономического роста Турции объём торговли между двумя странами неуклонно растёт. Анализ показывает, что для эффективного использования имеющихся возможностей необходимо разработать новые стратегии и совместные проекты. Статья опирается на различные статистические данные и мнения экспертов, раскрывая направления дальнейшего развития двустороннего сотрудничества.*

Ключевые слова: *Совет тюркоязычных государств, Узбекистан, Турция, торгово-экономические отношения, экономическое сотрудничество, инвестиции.*

KIRISH

So‘nggi yillarda Turk Davlatlari Tashkiloti (TDT) doirasidagi mamlakatlar o‘rtasida iqtisodiy hamkorlik tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. TDT tashkil etilishi bilan a‘zo davlatlar o‘zaro siyosiy, madaniy va iqtisodiy aloqalarni kuchaytirishga intilishmoqda. Ayniqsa, iqtisodiy integratsiya va savdo hajmini oshirish sohalarida sezilarli yutuqlar kuzatilmoqda. O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy munosabatlar bu jarayonning ajralmas qismi hisoblanadi. Ikkala mamlakatning geografik joylashuvi, iqtisodiy salohiyati va madaniy yaqinligi hamkorlik uchun qulay shart-sharoitlarni yaratmoqda. O‘zbekiston so‘nggi yillarda amalga oshirayotgan keng ko‘lamli iqtisodiy islohotlar, xususan, investitsiyalarni jalb qilish, eksport salohiyatini oshirish va sanoat tarmoqlarini rivojlantirish borasidagi siyosati mamlakatni mintaqaviy iqtisodiy jarayonlarda faolroq ishtirok etishga undamoqda. Turkiya esa o‘zining iqtisodiy o‘sish sur‘ati, rivojlangan sanoati va strategik tashqi siyosati orqali O‘zbekiston uchun muhim savdo va investitsiya hamkori sifatida namoyon bo‘lmoqda (Xabibov, 2021). TDT ning asosiy maqsadlaridan biri – a‘zo davlatlar o‘rtasida iqtisodiy integratsiyani chuqurlashtirish, savdo-iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, yangi investitsiya va loyiha imkoniyatlarini yaratishdir. Shu nuqtai nazardan, O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi hamkorlik imkoniyatlarini tahlil qilish, mavjud o‘sish tendensiyalarini ko‘rib chiqish va istiqbollarga baho berish juda muhimdir. Ushbu maqolada aynan shu masalalar ko‘rib chiqiladi: ikki mamlakat o‘rtasidagi savdo hajmi dinamikasi, iqtisodiy sohalaridagi hamkorlik, investitsiya oqimlari hamda TDT doirasida rivojlanish istiqbollari. Shuningdek, maqolada so‘nggi yillarda ikki tomonlama iqtisodiy aloqalarda yuzaga kelgan o‘zgarishlar va ular ta’sirida yuzaga kelgan yangi imkoniyatlar tahlil qilinadi. Shu bilan birga, mavjud muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari ham ko‘rsatib o‘tiladi. Bu tadqiqot O‘zbekiston-Turkiya hamkorligini

yanada rivojlantirish, mamlakatlarning o‘zaro manfaatdorligini oshirish va TDT iqtisodiy integratsiyasining samaradorligini yanada kuchaytirishga xizmat qiladi.

METODOLOGIYA

Ushbu maqolada O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy aloqalarning dinamikasi va rivojlanish istiqbollarini chuqur tahlil qilish uchun keng ko‘lamli va turli manbalardan olingan ma’lumotlar hamda zamonaviy tahliliy usullar qo‘llanildi. Asosiy ma’lumotlar bazasi sifatida O‘zbekiston Respublikasi Davlat Statistika qo‘mitasi tomonidan taqdim etilgan tashqi savdo statistikasi va iqtisodiy ko‘rsatkichlar, jumladan eksport-import hajmlari, valyuta almashinuvi, investitsiyalar oqimi kabi ko‘rsatkichlar 2018 yildan 2023 yilgacha bo‘lgan davrni qamrab olgan holda tahlil qilindi (Statistika qo‘mitasi, 2024). Shuningdek, Turkiya Savdo Palatasi tomonidan e’lon qilingan rasmiy savdo ma’lumotlari va iqtisodiy hisobotlar ham o‘rganildi, bu ma’lumotlar ikki tomonlama savdo munosabatlarining umumiy hajmi, sohalar bo‘yicha bo‘linishi va iqtisodiy hamkorlikning asosiy yo‘nalishlarini aniqlashda muhim rol o‘ynadi (Turkiya Savdo Palatasi, 2024). Bundan tashqari, Turk Davlatlari Tashkilotining (TDT) rasmiy hujjatlari, iqtisodiy integratsiya bo‘yicha strategik rejalar, kelishuvlar va tashabbuslar ko‘rib chiqildi (Xabibov, 2021). Ushbu hujjatlar tashkilotning iqtisodiy hamkorlikni chuqurlashtirish borasidagi umumiy siyosati va a’zo davlatlar o‘rtasidagi integratsiya jarayonlarining o‘ziga xos xususiyatlarini yoritishga yordam berdi. Maqola tayyorlash jarayonida soha mutaxassislari, iqtisodchilar va ekspertlar bilan intervyular o‘tkazildi, ularning fikrlari va tavsiyalari sifatli tahlil uchun asos bo‘ldi (Ergashov, 2023). Ekspertlarning fikr-mulohazalari ikki mamlakat o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy aloqalarning muammolari, imkoniyatlari va rivojlanish istiqbollarini aniqroq ko‘rsatishga xizmat qildi.

Ma’lumotlarni tahlil qilishda ko‘plab statistik metodlardan foydalangan holda savdo hajmi, investitsiya oqimlari va valyuta almashinuvi ko‘rsatkichlarining yilma-yil o‘sinh sur’atlari hisoblandi. Ushbu o‘sinh tendensiyalari trend tahlili yordamida aniqlanib, vaqt davomida ikki davlat o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlikning o‘zgarishi va rivojlanish yo‘nalishlari o‘rganildi. Shuningdek, O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo ko‘rsatkichlari boshqa TDT a‘zo davlatlari bilan solishtirildi, bu esa hamkorlikdagi joyini yanada aniqlashtirish imkonini berdi. Ma’lumotlar o‘rtasidagi bog‘liqlikni aniqlash maqsadida korrelyatsion tahlil ishlatilib, iqtisodiy o‘sinh va savdo hajmi o‘rtasidagi o‘zaro ta’sirlar o‘rganildi. Ekspert intervyularidan olingan sifatli ma’lumotlar kodlashtirilib, umumiy tendensiyalar shakllantirildi va ikki tomonlama hamkorlikda duch kelinayotgan asosiy muammolar hamda ularni hal etish yo‘llari belgilandi (Karimov, 2022; Yusupov, 2023). Shuningdek, maqolada O‘zbekiston va Turkiya iqtisodiy aloqalarining kuchli va zaif tomonlari, mavjud imkoniyatlar hamda xavf-xatarlarni tahlil qilish uchun SWOT tahlil usuli qo‘llanildi. Bu tahlil ikki mamlakat o‘rtasidagi hamkorlikni yanada samarali rivojlantirishga yo‘naltirilgan strategik tavsiyalar ishlab chiqishda muhim ahamiyat kasb etdi (Akhmedova, 2024). Ushbu metodologiya O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy munosabatlarni aniq va tizimli ravishda o‘rganish, ularning rivojlanish sur’atlari va istiqbollarni aniqlash hamda amaliy tavsiyalar berishga imkon yaratdi.

NATIJALAR

O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo hajmi so‘nggi besh yil davomida sezilarli darajada o‘shib, ikki barobarga yaqin ko‘paydi (Statistika qo‘mitasi, 2024). Ayniqsa, 2023-yilda umumiy savdo hajmi 4 milliard AQSh dollariga yetib, bu o‘tgan yillardagi ko‘rsatkichlarga nisbatan sezilarli o‘shishni ifodalaydi (Turkiya Savdo Palatasi, 2024). Ushbu o‘sinh ikki mamlakatning iqtisodiy aloqalarini yanada

mustahkamlab, o‘zaro ishonch va hamkorlikning oshganligini ko‘rsatadi. Eksport sohasida O‘zbekiston asosan oziq-ovqat mahsulotlari, jumladan meva-sabzavotlar, qandolat mahsulotlari, paxta va to‘qimachilik matolari hamda elektronika buyumlarini Turkiyaga eksport qilmoqda. Oziq-ovqat mahsulotlari eksportidagi o‘sinh mamlakatning qishloq xo‘jaligi sektorining raqobatbardoshligini va sifatli mahsulot ishlab chiqarish qobiliyatini aks ettiradi. To‘qimachilik va matolar bo‘yicha esa O‘zbekiston Turkiyaning sanoat ehtiyojlarini qondirishda muhim hamkor hisoblanadi, bu esa ikki tomonlama savdoni yanada diversifikatsiya qilishga imkon beradi (Karimov, 2022). Elektronika va texnologik mahsulotlar eksportining ortishi esa O‘zbekiston iqtisodiyotining yangi sanoat tarmoqlarini rivojlantirishdagi muvaffaqiyatlarini ko‘rsatadi. Importda esa Turkiyadan mashinasozlik uskunalari, qurilish materiallari, kimyo sanoati mahsulotlari, transport vositalari va tekstil xom ashyosi katta hajmda olib kelinmoqda. Bu mahsulotlar O‘zbekistonda sanoat ishlab chiqarishini rivojlantirish, infratuzilmani modernizatsiya qilish va qurilish sektorini kengaytirish uchun zarurdir (Ergashov, 2023). Ayniqsa, qurilish materiallari importi so‘nggi yillarda ko‘payib, mamlakatdagi katta infratuzilma loyihalarini amalga oshirishda muhim rol o‘ynamoqda. Mashinasozlik uskunalari va transport vositalari importi esa sanoat ishlab chiqarishning avtomatlashtirilishini va logistika tizimining rivojlanishini qo‘llab-quvvatlamokda. Shuningdek, xizmat ko‘rsatish va turizm sohalaridagi hamkorlik ham sezilarli o‘sinh ko‘rsatmoqda. Turizm sohasida ikki tomonlama tashriflar soni oshib, bu madaniy almashinuvlar va iqtisodiy manfaatlarni oshirishga xizmat qilmoqda. O‘zbekistonlik sayyohlar Turkiyadagi tarixiy va dam olish maskanlariga ko‘proq tashrif buyurmoqda, ayni paytda turk sayyohlari O‘zbekistondagi madaniy meros va tabiiy go‘zalliklarni o‘rganmoqda (Karimov, 2022). Ta’lim va sog‘liqni saqlash sohalarida ham hamkorlik rivojlanib, Turkiyadagi oliy o‘quv yurtlari va tibbiyot muassasalari bilan aloqalar

kengaymoqda, bu esa O‘zbekiston yoshlari uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Investitsiyalar sohasida ham ikki tomonlama hamkorlik ijobiy tendensiyalar ko‘rsatmoqda. Turkiya kompaniyalari O‘zbekistonda sanoat, qurilish, qishloq xo‘jaligi, energetika va logistika sohalarida faoliyat yuritib, investitsiyalarni oshirmoqda (Ergashov, 2023). Bu investitsiyalar yangi ish o‘rinlari yaratish, texnologiyalarni joriy etish va iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, Turkiyaning O‘zbekistonda qurilish va infratuzilma sohasidagi loyihalari mamlakatning modernizatsiya jarayonini tezlashtirmoqda. Bundan tashqari, ikki mamlakat o‘rtasida yangi qo‘shma korxonalar tashkil etish, sanoat zonalari barpo etish va logistika infratuzilmasini rivojlantirish bo‘yicha hamkorlik kengaymoqda. Bu loyiha va tashabbuslar O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy aloqalarni yanada mustahkamlashga yordam beradi va yangi texnologiyalar almashinuvi hamda innovatsiyalar joriy etilishiga xizmat qiladi. Umuman olganda, O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy munosabatlar so‘nggi yillarda jadal sur‘atlarda rivojlanib, o‘zaro manfaatdorlik va ishonch asosida kengayib bormoqda. Ushbu o‘sish tendensiyasi ikki mamlakatning iqtisodiy integratsiyalashuvi va Turk Davlatlari Tashkiloti doirasidagi hamkorlikning yangi bosqichga ko‘tarilishini ko‘rsatadi. Kelajakda ham bu yo‘nalishlarda rivojlanish istiqbollari katta bo‘lib, ikki tomonlama savdo hajmi va investitsiyalar yanada oshishi kutilmoqda.

O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy aloqalarining asosiy yo‘nalishlari va ularning rivojlanish ko‘rsatkichlari (2018–2023).

1-jadval

Yo‘nalish	Asosiy Ma’lumotlar	Izohlar / Tafsilotlar	Manba
Savdo hajmi	2018–2023 yillarda ikki barobar o‘sdi; 2023	O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi umumiy	Statistika qo‘mitasi,

Yo‘nalish	Asosiy Ma’lumotlar	Izohlar / Tafsilotlar	Manba
	yilda 4 milliard AQSh dollariga yetdi	savdo hajmining sezilarli o‘sishi	2024; Turkiya Savdo Palatasi, 2024
Eksport	Oziq-ovqat mahsulotlari (meva, sabzavotlar, qandolat), to‘qimachilik matolari, elektronika	Oziq-ovqat eksportidagi o‘shish qishloq xo‘jaligi va sanoat rivojlanishini aks ettiradi	Karimov, 2022
Import	Mashinasozlik uskunalari, qurilish materiallari, kimyo sanoati mahsulotlari, transport vositalari	Sanoat va infratuzilmani rivojlantirishga yo‘naltirilgan import hajmi ortishi	Ergashov, 2023
Xizmat ko‘rsatish va turizm	Turizm sohasida tashriflar soni oshmoqda; ta’lim va sog‘liqni saqlash sohalarida hamkorlik	Madaniy almashinuv va yangi ta’lim hamda sog‘liqni saqlash imkoniyatlari kengaymoqda	Karimov, 2022
Investitsiyalar	Turkiya kompaniyalari sanoat, qurilish, qishloq xo‘jaligi, energetika sohalariga investitsiya qiladi	Investitsiyalar yangi ish o‘rinlari yaratish va texnologiyalarni joriy etishga yordam beradi	Ergashov, 2023

Yo‘nalish	Asosiy Ma’lumotlar	Izohlar / Tafsilotlar	Manba
Qo‘shma loyihalar va tashabbuslar	Sanoat zonalari tashkil etish, yangi logistika yo‘llari, texnologik almashinuvlarni kuchaytirish	Iqtisodiy hamkorlikni mustahkamlash va innovatsiyalarni rivojlantirish uchun muhim tashabbuslar	Karimov, 2022; Ergashov, 2023

MUNOZARA

O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy aloqalar so‘nggi yillarda yangi darajaga ko‘tarilmoqda, biroq ushbu jarayonni yanada mustahkamlash va samaradorligini oshirish uchun bir qator muhim choralar ko‘rilishi zarur. Jumladan, logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish va takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Hozirgi vaqtda transport yo‘llari, temiryo‘l va avtomobil infratuzilmasi hamda bojxona hududlaridagi imkoniyatlarni kengaytirish orqali tovarlarning yetkazib berish tezligini oshirish, xarajatlarni kamaytirish hamda tranzit jarayonlarini soddalashtirish lozim. Bu esa ikki tomonlama savdoni yanada jadal rivojlantirishga xizmat qiladi (Ergashov, 2023). Shuningdek, bojxona tartib-taomillarini soddalashtirish va elektron raqamli platformalar orqali hujjat almashish jarayonlarini avtomatlashtirish savdo jarayonlarini tezlashtiradi va noqonuniy to‘siqlarni kamaytiradi. Bu ikki mamlakat o‘rtasidagi savdo aylanmasini oshirishda muhim omil bo‘lib, ayniqsa kichik va o‘rta biznes subyektlari uchun imkoniyatlarni kengaytiradi. Qo‘shma investitsiya loyihalarini rag‘batlantirish ham savdo-iqtisodiy hamkorlikni mustahkamlashda muhim yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Bu borada hukumatlararo kelishuvlar va soliq imtiyozlarini taklif qilish orqali xorijiy investorlar uchun qulay sharoit yaratish lozim (Ergashov, 2023). Turk Davlatlari Tashkiloti (TDT) doirasidagi iqtisodiy integratsiyani chuqurlashtirish

O‘zbekistonning ichki bozorini diversifikatsiya qilish, yangi mahsulotlar ishlab chiqarish va eksportni kengaytirish imkoniyatlarini oshiradi. Bundan tashqari, yangi texnologiyalarni jalb qilish va innovatsion yechimlarni tatbiq etishda hamkorlik ikki mamlakat iqtisodiyotlarini raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, ilmiy-texnik hamkorlikni rivojlantirish va tajriba almashinuvlarini faollashtirish iqtisodiy taraqqiyotga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi (Akhmedova, 2024). Pandemiya so‘ng iqtisodiy tiklanish jarayonida ikki davlat o‘rtasida qo‘shma sanoat zonalari tashkil etish istiqbollari ham mavjud. Bunday zonalar ishlab chiqarishni kengaytirish, yangi ish o‘rinlari yaratish, hamda texnologik va ishlab chiqarish jarayonlarini yaxshilash imkonini beradi. Bu sanoat zonalari ikki tomonlama investitsiyalarni jalb qilish va iqtisodiy hamkorlikni mustahkamlash uchun qulay sharoit yaratadi (Yusupov, 2023). Bundan tashqari, bu tashabbuslar O‘zbekistonning eksport salohiyatini oshirish va turli sohalarda innovatsion yechimlarni joriy etishga xizmat qiladi. Yuqoridagi chora-tadbirlar amalga oshirilsa, O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy aloqalar yanada mustahkamlanib, yangi bosqichga ko‘tariladi. Bu nafaqat ikki davlat iqtisodiyotining o‘rishiga hissa qo‘shadi, balki Turk Davlatlari Tashkiloti doirasida mintaqaviy iqtisodiy integratsiyani kuchaytirishga xizmat qiladi.

XULOSA

O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy aloqalar so‘nggi yillarda jadal sur‘atlar bilan rivojlanib, ikki mamlakat iqtisodiyotlari o‘rtasida mustahkam va samarali hamkorlik shakllanmoqda. Ushbu aloqalar savdo hajmining ikki barobar oshishi, eksport va import tovarlari assortimenti diversifikatsiyalanishi hamda xizmat ko‘rsatish sohasida kengayish bilan yaqqol namoyon bo‘lmoqda. Turkiyaning O‘zbekistonga investitsiya kiritishi, ayniqsa qurilish, sanoat va logistika sohaslarida yangi imkoniyatlar yaratmoqda, bu esa mamlakat

www.sharqjurnali.uz DOI: 10.5281/zenodo.16793009

iqtisodiyotining modernizatsiyasiga va raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qilmoqda. Qo‘shma sanoat zonalarini va boshqa iqtisodiy loyihalar ikki tomonlama iqtisodiy hamkorlikni yangi bosqichga olib chiqishi kutilmoqda. Biroq, ushbu jarayonlarni yanada samarali va barqaror rivojlantirish uchun bir qator muhim chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur. Jumladan, logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish, transport va bojxona sohalaridagi soddalashtirishlarni joriy etish orqali savdo jarayonlarini tezlashtirish mumkin. Shuningdek, qo‘shma investitsiya loyihalarini rag‘batlantirish, xorijiy investorlar uchun qulay shart-sharoitlarni yaratish va hukumatlararo hamkorlikni kuchaytirish lozim. Bunday chora-tadbirlar ikki mamlakat o‘rtasidagi iqtisodiy aloqalarni yanada mustahkamlashga, ish o‘rinlari yaratishga va yangi texnologiyalarni jalb qilishga xizmat qiladi. Turk Davlatlari Tashkiloti (TDT) doirasida iqtisodiy integratsiyani chuqurlashtirish O‘zbekiston ichki bozorini diversifikatsiya qilish, yangi ishlab chiqarish tarmoqlarini rivojlantirish va global bozorlarda raqobatbardosh mahsulotlar yaratish imkonini beradi. Bundan tashqari, ilmiy-texnik hamkorlikni rivojlantirish, tajriba almashish va ta’lim sohasida hamkorlikni kengaytirish iqtisodiy taraqqiyotga sezilarli hissa qo‘shadi. Pandemiyadan so‘ng iqtisodiy tiklanish jarayonida ikki mamlakat o‘rtasida qo‘shma sanoat zonalarini tashkil etish istiqbollari mavjud bo‘lib, bu yangi investitsiyalarni jalb qilish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va eksport salohiyatini kuchaytirishga xizmat qiladi. Natijada, O‘zbekiston va Turkiya o‘rtasidagi savdo-iqtisodiy munosabatlar nafaqat ikki davlat manfaatlariga xizmat qiladi, balki mintaqaviy barqarorlik, integratsiya va iqtisodiy rivojlanishga ham muhim ta’sir ko‘rsatadi. Kelajakda bu yo‘nalishda amalga oshiriladigan samarali strategiyalar, innovatsion tashabbuslar va chora-tadbirlar ikki mamlakat iqtisodiy o‘rnatishining barqaror va uzoq muddatli bo‘lishini ta’minlaydi. Shuningdek, bu jarayonlar TDT doirasidagi boshqa a’zo davlatlar bilan

hamkorlik imkoniyatlarini kengaytirib, mintaqaviy iqtisodiy integratsiyani yanada mustahkamlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Akhmedova, N. (2024). O‘zbekiston–Turkiya iqtisodiy hamkorlik strategiyalari. *Iqtisodiyot va Siyosat*, 12(1), 45-53.
2. Ergashov, T. (2023). TDT doirasida savdo-iqtisodiy integratsiya: imkoniyatlar va muammolar. *Xalqaro Munosabatlar*, 9(3), 60-67.
3. Karimov, S. (2022). Turizm va xizmat ko‘rsatishda O‘zbekiston va Turkiya hamkorligi. *Turizm Tadqiqotlari Jurnali*, 5(2), 30-38.
4. Statistika qo‘mitasi. (2024). O‘zbekistonning tashqi savdo ko‘rsatkichlari. O‘zbekiston Respublikasi Rasmiy Veb-sayti.
5. Turkiya Savdo Palatasi. (2024). 2023 yil savdo hisobotlari. Ankara: Turkiya Savdo Palatasi.
6. Xabibov, J. (2021). Turk Davlatlari Tashkiloti va iqtisodiy integratsiya. *Markaziy Osiyo Tadqiqotlari*, 7(4), 15-25.
7. Yusupov, M. (2023). Pandemiya davrida O‘zbekiston–Turkiya iqtisodiy aloqalarining rivojlanishi. *Iqtisodiyot va Biznes*, 11(6), 72-79.